

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «Дизайн»

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АРХІТЕКТУРНЕ ПРОЕКТУВАННЯ

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 191 «Архітектура та містобудування»
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Архітектура та містобудування
(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет Фізико-технічний інститут, факультет будівництва, архітектури та дизайну
(найменування інституту, факультету)

мова навчання державна

Робоча програма «Архітектурне проектування»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів спеціальності «191 Архітектура та містобудування»,
освітня програма (спеціалізація) Архітектура та містобудування
(назва освітньої програми (спеціалізації))

« 20 » 08 , 2019 року - 13 с.

Розробники: проф., доктор архітектури., Рибчинський О.В.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та імені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Дизайн»

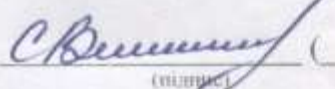
Протокол від « 20 » 08 2019 року № 1

Завідувач кафедри «Дизайн»
(найменування кафедри)

« 20 » 08 2019 року (І.С.Рижова)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету
будівництва, архітектури та дизайну
(найменування факультету)

Протокол від « 05 » 09 2019 року № 1

« 05 » 09 2019 року Голова (В.О.Савченко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ 2019 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ⁴	Галузь знань <u>19</u> (шифр і найменування)	(обов'язкова)	
Модулів – 1	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація) <u>191 – Архітектура та містобудування</u> (код і найменування)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,9 самостійної роботи студента – 5,1	Освітній ступінь: <u>магістр</u>	Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
76 год.	110 год.		
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 57,8%

для заочної форми навчання – 13,2 %

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Архітектурне проектування» полягає в реалізації теоретичних знань і здобутті професійних навичок через творчий процес архітектурного проектування, формування індивідуального творчого методу, розкритті творчого та науково-дослідницького потенціалу студентів шляхом розробки «концепт-ідеї» як першооснови майбутнього проектного задуму, формулювання його вмісту як ідейно-тематичної бази, що відображає світогляд архітектора, системність мислення, передбачає масштабне художньо-проектне розуміння проблеми, окреслює керівну лінію для її системного висвітлення, може формулюватися у вигляді парадоксальної тези, асоціативної метафори, що найбільш образно розкриває зміст майбутнього проектного вирішення.

Завдання вивчення дисципліни «Архітектурне проектування»:

- вивчення методики проведення комплексних наукових досліджень перспективи архітектурно-просторового розвитку міст та окремих об'єктів як в регіоні в цілому, так і населених пунктах зокрема;

- ознайомлення з архітектурними прийомами та засобами підвищення оптимальності і ефективності архітектурно-планувальних рішень, створення оригінальних об'ємно-просторових композицій, виразності та неповторності архітектурного образу;

- формування навичок наукових досліджень в контексті виконання конкретних проектних завдань як передумови їх ефективності та відповідності сучасним вимогам архітектурної практики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК03. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК08. Здатність генерувати нові ідеї (творчість, креативність).
- ЗК10. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

фахові компетентності:

- С(Ф)К05. Здатність до розуміння та розвитку теорії архітектури та містобудування, прогностики, еволюції архітектури, зв'язку архітектури з соціальними процесами, розумінням теоретичних засад наукової, творчої, викладацької діяльності.

- С(Ф)К06. Здатність до розуміння теорії містобудування: формування систем розселення, районного планування, урбаністики, структури генерального плану, економіки містобудівних систем, благоустрою та інженерному обладнанню територій, реновації територій, естетики архітектурно-містобудівного середовища.

- С(Ф)К08. Здатність до розуміння теорії дизайну архітектурного середовища на основі гармонізації об'єктів архітектури і предметного середовища, розуміння теорії універсального дизайну, теорії інтер'єру.

- С(Ф)К11. Здатність до системного аналізу і оцінки природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного експериментального концептуального

проектування та моделювання, при проведенні натурного обстеження, обмірних і геодезичних робіт, при розрахунку балансу території, структури населення, мереж культурно-побутового обслуговування.

- С(Ф)К12. Володіння засобами проектного моделювання виконання технічних зображень методами і прийомами художньої і комп'ютерної графіки для використання в науково-теоретичному дослідженні архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні, а також в проектах реконструкції і реставрації пам'яток історичного, прогностичного та існуючого архітектурного, містобудівного і ландшафтного середовища.

- С(Ф)К20. Здатність до оформлення наукової, технічної документації, використання засобів комп'ютерної візуалізації, виготовлення макетів, композиційних моделей і наочних ілюстративних матеріалів до архітектурно-містобудівних концептуальних експериментальних проектів нового будівництва, реконструкції і реставрації існуючих об'єктів.

очікувані програмні результати навчання

- ПРН2. Знати алгоритм проектних дій, що базується на певній моделі пошуку архітектурно-просторової організації об'єкта, розробленої за принципами теорії самоорганізації (програма-завдання → рішення ззовні → рішення зсередини → концепція).

- ПРН4. Виявляти фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування та прогнозування.

- ПРН6. Опанувати знання щодо систематизації результатів проектного аналізу, винайдення керівного ідеологічного напрямку, окреслення системи принципів проектування, формування принципової моделі, візуального образу об'єкта, обґрунтування обраного способу розв'язання завдання. Використати програмні засоби, ІТ-технології та Інтернет-ресурси для інформаційного забезпечення архітектурно-містобудівних досліджень і проектування.

2. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. АРХІТЕКТУРНЕ ПРОЕКТУВАННЯ СЕРЕДОВИЩНИХ ОБ'ЄКТІВ

Змістовний модуль 1. Види і методи проектування середовища і об'єктів

ТЕМА 1. ВИДИ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ. МЕТОД І МЕТОДИКИ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ.

Визначення проекту, стадії і види проектів. Види архітектурного проектування. Загальнонаукові поняття методології, методу і методики. Методи архітектурного проектування.

ТЕМА 2. СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ОБ'ЄКТ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

Визначення середовища, як об'єкта архітектурного проектування. Види об'єктів середового проектування. Соціальні основи розвитку видів середовища. Формування архітектурного середовища. Функціональні, конструктивні, естетичні і екологічні принципи формування середовища. Взаємозв'язок об'єктів середовища

ТЕМА 3 ХУДОЖНІ ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВИХ СЕРЕДОВИХ КОМПЛЕКСІВ

Композиційні форми і членування середових об'єктів. Вираження соціально-демографічних і етнічних особливостей архітектурного середовища. Об'єкти середового проектування відкритих просторів. Специфіка проектування і наповнення відкритих просторів.

Змістовний модуль 2. Переддипломний проект. Розробка концепції магістерської роботи. Виділення наукової та проектної складової.

ТЕМА 4. МЕТА І ЗАДАЧІ ПЕРЕДПРОЕКТНОГО АНАЛІЗУ

Мета передпроектного аналізу. Основні завдання передпроектного аналізу. Основні засоби проведення передпроектного аналізу. Методика передпроектного аналізу.

ТЕМА 5. МІСТОБУДІВНІ УМОВИ, ЯК ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТОВАНОГО ОБ'ЄКТА

Містобудівні умови та обмеження. Розташування ділянки в структурі населеного пункту (або поза ним). Територіально-організація громадського обслуговування. Напрямок транспортних і пішохідних зв'язків. Функціональна структура навколишньої забудови. Морфологічні особливості оточуючої забудови

ТЕМА 6. ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ ЛЮДИНОЮ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

Характерні властивості людського сприйняття середовища. Обов'язкові характеристики просторового формоутворення. Образ об'єкта. Композиційні акценти. Прийоми, що використовуються в проектній діяльності.

ТЕМА 7. КОНЦЕПТУАЛЬНЕ АРХІТЕКТУРНЕ ПРОЕКТУВАННЯ

Визначення суті архітектурної концепції. Мета створення архітектурної концепції. Втілення архітектурної концепції. Аналіз і задачі гармонізації архітектурної концепції.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 Архітектурне проектування середовищних об'єктів												
Змістовний модуль 1. Види і методи проектування середовищних об'єктів												
Тема 1. Види архітектурного проектування. Метод і методики архітектурного проектування.	18	2	6			10	16	1	1			14
Тема 2. Середовище як об'єкт архітектурного проектування	16	2	4			10	21		1			20
Тема 3. Художні засоби формування предметно-просторових середових комплексів	16	2	4			10	17	1				16
Всього за змістовним модулем 1	50	6	14			30	54	2	2			50
Змістовний модуль 2. Переддипломний проект. Розробка концепції магістерської роботи. Виділення наукової та проектної складової.												
Тема 4. Мета і задачі передпроектного аналізу	16	2	4			10	18	1	1			16
Тема 5. Містобудівні умови, як фактори формування проєктованого об'єкта	16	2	4			10	15		1			14
Тема 6. Психофізіологічні особливості	16	2	4			10	15		1			14

сприйняття людиною архітектурного середовища												
Тема 7 . Концептуальне архітектурне проектування	22	2	4			16	18	1	1			16
Всього за змістовним модулем 2	70	8	16			46	66	2	4			60
Усього годин	120	14	30			76	120	4	6			110

4. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин д/в	Кількість Годин з/в
	ЧАСТИНА 1. Методика проведення архітектурного проектування		
1	КЛАУЗУРА № 1. Формулювання теми магістерської роботи: проблемний аспект теми дослідження. Гіпотетична модель в форматі архітектурного проектування будівель і споруд.	4	1
2	КЛАУЗУРА № 2. Постановочна частина: постановка питання (проблема), формулювання цілі наукових досліджень. Гіпотетична модель архітектурного проекту як вирішення проблеми (узагальнено)	4	1
3	КЛАУЗУРА № 3. Гіпотетична модель архітектурного проекту за темою дослідження (концептуальна модель). альтернативні рішення	4	1
4	ЧАСТИНА 2. Структура науково-дослідної роботи. містобудівний аналіз території проектування - виявлення основної архітектурно-містобудівної проблеми. концепція вирішення архітектурно-містобудівної проблеми – архітектурний проект будівлі (споруди) у реальному середовищі (ескіз)	4	
5	КЛАУЗУРА №1. Тема НДР. Містобудівний аналіз ситуаційного плану: передпроектний аналіз ситуації фрагменту міського середовища (за визначенням об'єкту	4	1

	соціального значення)		
6	КЛАУЗУРА №2. Постановка питання. Стан питання. Визначення структури, функціональної та композиційної схеми об'єкту проектування. Формування завданняна проектування.	4	1
7	КЛАУЗУРА №3. НДР – Концептуальна архітектурно-містобудівна модель. Планувально-просторова структура об'єкту проектування. Структура об'єкту проектування та його типологічна та функціональна основа	4	1
	Разом	30	6

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин д/в	Кількість Годин з/в
1	Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу по розділу з пошуку додаткової інформації. Тема 1. Види архітектурного проектування. метод і методики архітектурного проектування. Етапи архітектурного проектування. Експериментальний проект, проект повторного застосування, типовий проект, варіантне проектування, індивідуальне проектування, конкурсне проектування	10	14
2	Тема 2. Середовище як об'єкт архітектурного проектування. Функціональні, конструктивні, естетичні принципи формування середовища. Види об'ємів архітектурного середовища. Основні вимоги до формування архітектурного середовища	10	20
3	Тема 3 Художні засоби формування предметно-просторових середових комплексів Образ, задум. Емоційне сприйняття художнього образу середовища. Людиновимірність у проектуванні архітектурного середовища міста.	10	16
4	Тема 4. Мета і задачі передпроектного аналізу Вплив соціально-демографічних і етнічних особливостей на проектування архітектурного середовища. Основні прийоми стилізації проєктованого середовища. Етнічні особливості архітектурного середовища.	10	16

5	Тема 5. Містобудівні умови, як фактори формування проєктованого об'єкта. Територіальна організація громадського обслуговування. Зорове сприйняття, морфологічні особливості оточуючої забудови.	10	14
6	Тема 6. Психофізіологічні особливості сприйняття людиною архітектурного середовища Принципи формування простору у міському середовищі. Домінанти загальноміського значення. Просторова виразність забудови.	10	14
7	Тема 7. Концептуальне архітектурне проєктування Теоретико-практичні методологічні основи концептуального експериментального архітектурного проєктування, основи типології будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.	16	16
	Разом	76	110

6. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються крім традиційних технологій і інтерактивні, а також інноваційні методи навчання, що є системою правил організації продуктивної взаємодії студентів поміж собою, з викладачем, з комп'ютером, з навчальною літературою, при якому відбувається освоєння нового досвіду, одержання нових знань і надається можливість для самореалізації особистості студентів.

Застосовуються: а) неімітаційні (словесні - пояснення, розповідь, лекція, бесіда, практичні заняття) і б) імітаційні методи навчання - ігрове проєктування (розробка методичних або технологічних рішень).

Наявність електронного навчального мультимедійного ресурсу значно збільшує швидкість і якість засвоєння матеріалу, істотно підсилює практичну спрямованість у цілому і підвищує якість навчання.

Проблемне викладання лекційного матеріалу – для розвитку активної участі студентів у вирішенні поставленої задачі.

Практичні заняття – для закріплення знань, отриманих на лекціях.

Лекції - як розповідь із описовим розкриттям основних складових дисципліни.

Самостійна робота – як активний метод поглибленого вивчення дисципліни.

Консультації - як один із ефективних методів індивідуального навчання, мета якого – роз'яснення найбільш складних, незрозумілих для студентів питань.

Розповідь - для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу.

Пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
 Бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
 Ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (рисунок, схеми, графіки);

Практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань.

7. Очікувані результати навчання з дисципліни

Знання алгоритму проектних дій, від завдання на проектування до проектної документації, знання принципів визначення передумов архітектурно-містобудівного проектування та прогнозування. Вміння систематизації результатів проектного аналізу, винайдення напрямку, ідеї, системи принципів проектування, формування принципової моделі, візуального образу об’єкта, обґрунтування обраного способу розв’язання завдання.

8. Методи контролю

При контролі ритмічності навчання студентів використовуються:

- поточний контроль при експрес-опитуванні в ході лекцій;
- контроль виконання завдань до практичних занять;
- рубіжні контролю знань;
- виконання курсового проекту;
- контроль при здачі усного заліку.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
5	5	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	

60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Робоча програма.
2. Тексти (конспект) лекцій з дисципліни «Архітектурне проектування» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» денної та заочної форм навчання / Укл.: Рибчинський О.В. – Запоріжжя:НУ «Запорізька політехніка», 2019. – 71 с.
3. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Архітектурне проектування» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» денної та заочної форми навчання / Укл.: О.В. Рибчинський – Запоріжжя: Національний університет «Запорізька політехніка», 2019 - 26 с.
4. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Сучасні архітектурні конструкції та енергоефективні рішення в архітектурі» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» денної та заочної форми навчання / О.В. Рибчинський – Запоріжжя: Національний університет «Запорізька політехніка», 2019 - 13с.
5. Модульна контрольна робота

11. Рекомендована література

Базова

1. Планування і забудова територій : ДБН Б.2.2–12:2018. – Чинний від 2018-09-01. – Київ : Мінрегіон України, 2018. – 179 с. – (Державні будівельні норми України).
2. ДБН А.2.2-3-2004. Проектування. Склад, порядок оформлення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва. – Київ. Держкомітет України будівництва та архітектури.2004.
3. Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій : ДБН Б.2.2-5:2011. – Чинний від 2012-09-01. – Київ : Мінрегіон України, 2012. – 61 с. – (Державні будівельні норми України).
6. Безлюбченко О. С. Урбаністика : навч. посібник / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний. – Харків : Харків. нац. ун-т міськ. Госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 274с.

7. Безлюбченко О. С. Планування міст і транспорт : навч. посібник / О. С. Безлюбченко, С. М. Гордієнко, О. В. Завальний. – Харків : ХНАМГ, 2006. – 139с.
8. Безлюбченко О. С. Планування і благоустрій міст : навч. посібник / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний, Т. О. Черногорова – Харків : ХНАМГ, 2006. – 139с.
9. Миловидов В. Н. Реконструкция жилой застройки / В. Н. Миловидов, В. А. Осин, М. С. Шумилов. – М. : Высшая школа, 1980. – 240с.
10. Осетрін М. М. Міські дорожньо-транспортні споруди : навч. посіб. Для студентів ВНЗ / М. М. Осетрін. – Київ : ІЗМН, 1997. – 196с.
11. Линник І. Е. Інженерна підготовка територій населених місць: навч. посіб. / І. Е. Линник. – Харків : ХНАМГ, 2004. – 337с.

Додаткова:

1. Иконников А. В. Пространство и форма в архитектуре и градостроительстве монография / А. В. Иконников. – М. : КомКнига, – 2006. – 352с.
2. Панченко Т. Ф. Ландшафтно-рекреаційне планування природно-заповідних територій : монографія / Т.Ф. Панченко. – Київ: Логос, 2015. – 176с.
- 3.
4. Криворучко О. Ю. Сучасна архітектура. Термінологічний словник. – Львів: Вид.нац. Ун-ту«Львівська політехніка», 2008. – 136с.
6. 11. Локтев В. И. Барокко от Микеланджело до Гварини (проблема стиля). – М.: Архитектура-С, 2004. – 496 с.
7. 4. Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів : ДБН В.2.3-5-2018. – Чинний від 2018-09-01. – Київ : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2018. – 61 с. (Державні будівельні норми України).
8. 5. Автомобільні дороги. Транспортні розв'язки в одному рівні. Проектування : ГБН В.2.3-37641918-555:2016. – Чинні від 2016-07-01. – Київ : Міністерство інфраструктури України, 2016. – 58 с. – (Галузеві будівельні норми України).

12. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>